

Stev. 21

Leto 6

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Crnomelj, Kocjevje in Novo mesto. — Izhaaja vsak petek — Uredniki in uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštni predel 82. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekodi račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtnica 120 din. — Tiskarska »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnor.

STUDIJSKA KNJIŽNICA
NOVO MESTO

in Novo mesto

OD TEDNA DO TEDNA

Ze bežen pogled na pisanje časopisa po svetu in pri nas v zadnjem času, pa bodisi da izhajajo v Parizu ali New Yorku, New Delhiju ali Beogradu, pokaže prav zanimivo sliko: problem Formoze je izginil z naslovnih strani.

Ni več govora o topovskem streljanju, ne o bombardiranju Kemaja in Macuja ali pa kitajskega kopna. Ni več ni groznenj in strahu, ki ga le-te prinašajo. Kadar govore zdaj tem nesrečnem otoku v Rumenem morju, je najpogosteje slišati besedilo »pogajanja«. Pri tem poudarjajo uspešno opravljeni misiji znanega indijskega diplomata in Nehrujeve desne roke v zunanjepolitičnih vprašanjih Kršne Menona v Pekingu, ki nista pot pogajanjem med Washingtonom in Pekingom, v katere so ZDA nacelno že privolile, potem ko jih je Cu En Lai predlagal.

Ni tako dolgo, ko je Dulles še govoril, da se bo s Cu En Lajem srečal samo, če bosta njuna avtomobila trčala skupaj in s tem hotel nedvomno reči, da je možnost za takataga sila majhna. Zdaj na pomlad letosnjega leta pa je že očitno, da je vzpostavljeni podlaga za pogajanja o prenahanju sovražnosti v Formoški ozimi, pri čemer bi otoka Macu in Kemjo izročili LR Kitajski, ne bi pa načeli vprašanja, kakšen naj bi bil statut Formoze.

Nedvomno je pozitivno dogajanje v zvezi z formoškim vprašanjem eden izmed sadov handanske konferenc 29. azijskih in afriških dežel. Na njej je bilo jasno poudarjeno, da Azija želi mir, mir še zlasti na tako nevarnem področju, kakor je Formozna. Po konferenci je prišlo najprej do posredovanja Indije v prid pogajanjem med ZDA in LR Kitajsko, te dan pa je odpotoval v Peking na obisk tudi indonežki ministriki predsednik Sastromidžodjo.

V zvezi s tem trdijo, ponemčeni krog, da namenita tudi on posredovanji pri Cu En Laju, da bi preseglo formoško vprašanje že enkrat kolikor toliko uredili.

To pripravljanje terena za pogajanja o Formozi pa ni izjema. Pogajanja, razgovori so letošnji pomlad na dnevnem redu. Spominimo se same moskovskih razgovorov med avstrijskimi in sovjetskimi predstavniki, ki so utrli pot urediti avstrijsko vprašanje. Spominimo se sestankov veleposlanikov štirih velesil na Dunaju, na katerem so odstranili preostala sporna vprašanja, ki so preprečevala sklenitev avstrijske državne pogode, spominimo se sestankov štirih zunanjih ministrov na Dunaju, ko so podpisali državno pogodbo in na katerem so se pomenili tudi o sestanku ministrskih predstnikov štirih velesil, k bo letos poleti, bržkone julija ali avgusta v kakem nevrstnem mestu, ki je ni določeno.

Predvideni sestanki najvišjih predstnikov štirih velesil — vse kaže, da bo sovjetska vlada privolila v predlog ZDA. Velike Britanije in Francije glede te konferenco, bo prvi sestanek »velikih štirih« po desetih letih, ko je bila zadnja konferenca takine vrste v Postdamu bližu Berlinu.

Lahko bi ugibali, o čem vse se bodo razgovarjali na tem vprašanju, pa ne bomo, ker je tako še čas. Pribajnji tedni bodo pokazali, ali se bodo razen o Nemčiji in o razočrditvi razgovarjali morda tudi o Formozi in se o kakem drugem perečem vprašanju, spriče katerega se je do nedavna razvremala hladna vojna med Vzhodom in Zahodom.

Vse to kaže, da je prva polovica letosnjega leta na področju borbe za mir še veliko plodovitejša od lanskega leta. Lani so na ženevski konferenci odstranili z dnevnega reda vojno v Indokini, letos pa je bil najprej odstranjen velik kamen spomike v mednarodnih odnosih — avstrijsko vprašanje, zdaj pa bo prišlo, kot vse kaže, do sila važne konference najvišjih predstavnikov ZDA, SZ, Velike Britanije in Francije.

Ko smo razpravljali o izboljšanju mednarodnega položaja, o naraščajoči tehniji, da bi vsa pereča vprašanja obravnavali na pogajanjih, ne pa z grožnjami, obdolžitvami in morda celo z orožjem, smo pustili ob strani geografske razgovore med jugoslovanskimi in sovjetskimi predstavniki, o katerih homo sprengovrili posebnej, brž ko bodo izključeni.

Poljanska dolina ob Kolpi pred svojim praznikom

Za svoj občinski praznik so občani Predgrad ob Kolpi izbrali prvi junij. To je spomin na prvi večji partizanski napad na utrjeno fašistično postojanko v Beli krajini — na postojanko v Starem trgu 1. junija 1942, pri njem pa so sodelovali partizanske enote kočevskega bataljona, belokranjske čete in hrvatski partizani, ob vsestranski pomoči domačinov.

Drugo praznovanje občinskega praznika v Poljanski dolini bo združeno z odprtjem štirih spominskih plošč: pri Zagozdalu, kjer je bil 2. avgusta 1942 velik partizanski miting, dalje v Predgradu v spomin na določitveni

zeli obvezo, da bo vsak prispeval 100 ur dela, če ne bo to zadostovalo za vse vojnje in težko delo, pa se več. Vnešna, s katero so se lotili dela pri elektrifikaciji, daje upanje, da bodo letos res končali napeljavo električne, če bo tudi pomoč občine zadostna. Dosedaj je okraj pokazal za potrebe doline veliko zanimanje.

Vse kaže, da bo letos končno stekla tudi voda po cevih

od zajetja v Dolu do Kovačeve vasi, Predgradu, Deskove vasi in Starega trga. Da Predgrad in Deskove vasi so že cevi položene, sedaj jih bodo do Starega trga. Od zajetja v Dolu bo vodo potiskal

remu trgu. Takoj ko dospejo

naročene črpalki, bo odpadlo

naporno prevažanje vode ob

vsaki suši iz doline Kolpe do

do tudi prvič vrteli filme na

novem kino projekcijskem

aparatu, ki ga bodo namestili

v dvorani zadružnega doma.

Ob deseti obletnici osvoboditve se tudi Poljanska dolina ob Kolpi dviga iz svoje zaostalosti in kaže prve sadove

skupnih naporov ljudske obla-

sti in prebivalcev. Pravnova-

zite občinskega praznika, pri

katerem naj sodeluje slener-

na organizacija in vsak ob-

čan, je najlepša oddolžitev

vsem, ki so ustvarili pogoje

za napredek v svobodni domo-

vin, hkrati pa tudi manifestacija enotnosti za nadaljnjo

gospodarsko krepitev občine.

karne. V načrtu je tudi go-

stošče v Zadržnem domu.

Za letosnjici občinskega praznika bo

dodaten film na novem kine

projektorju, ki ga bodo namestili

v dvorani zadružnega doma.

Ob deseti obletnici osvobo-

ditve se tudi Poljanska dolina ob Kolpi dviga iz svoje za-

ostalosti in kaže prve sadove

skupnih naporov ljudske obla-

sti in prebivalcev. Pravnova-

zite občinskega praznika, pri

katerem naj sodeluje slener-

na organizacija in vsak ob-

čan, je najlepša oddolžitev

vsem, ki so ustvarili pogoje

za napredek v svobodni domo-

vin, hkrati pa tudi manifestacija enotnosti za nadaljnjo

gospodarsko krepitev občine.

V Kočevju je začel izhajati

»Partizan«

Pred kratkim je izšla v Kočevju druga številka glasila

občinskega praznika Partizana

z imenom »Partizan«. Glasilo bo

izhajalo enkrat na mesec, po

potrebi pa tudi večkrat, urejajo

ga Andrej Arko. V listu bodo

partizani pričevali

službeno razglasile, razpisale okr-

uze Partizana, zanimive sti-

listike, poročila o delu društva,

članke o telesni vzgoji in dru-

gostevi na letosnjem

zadružnem domu.

Sibka gospodarska plat v do-

ljin je to, da namenja nobene-

ga socialistične podjetije

razen dveh kmetijskih zadru-

žin in mesarij. Na nedavni seji

je občinski ljudski odbor

sprejel odlok o ustanovitvi

mizarskega podjetja in ope-

zadružnem domu.

Načrtu je tudi go-

stošče v Zadržnem domu.

Za letosnjici občinskega praznika bo

dodaten film na novem kine

projektorju, ki ga bodo namestili

v dvorani zadružnega doma.

Ob deseti obletnici osvobo-

ditve se tudi Poljanska dolina ob Kolpi dviga iz svoje za-

ostalosti in kaže prve sadove

skupnih naporov ljudske obla-

sti in prebivalcev. Pravnova-

zite občinskega praznika, pri

katerem naj sodeluje slener-

na organizacija in vsak ob-

čan, je najlepša oddolžitev

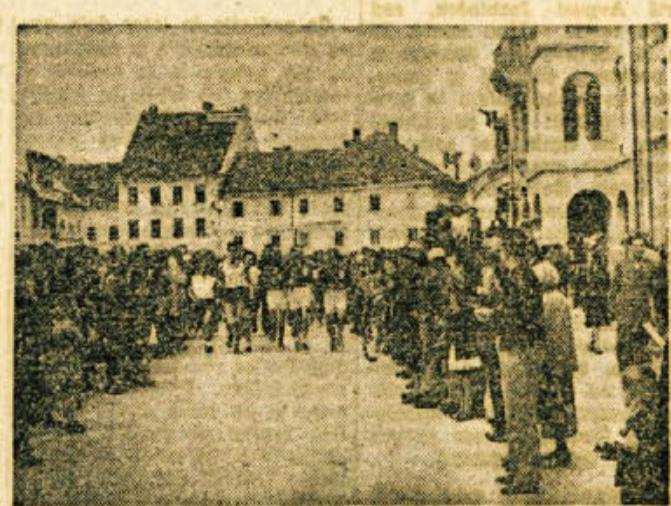
vsem, ki so ustvarili pogoje

za napredek v svobodni domo-

vin, hkrati pa tudi manifestacija

enotnosti za nadaljnjo

gospodarsko krepitev občine.

Odhod Titove štafete iz Novega mesta 20. maja

Množičnost in iskrena prisrčnost pri letosnjih Titovih štafetah

Izkrene čestitke in tople želje, ki so jih milijoni delovnih ljudi Jugoslavije izrecili te dni maršalu Titu na njegov 63. rojstni dan, niso bile izrecene iz dolžnega spoštovanja do državnega voditelja. To so bile želje izrecene iz ljubezni do človeka, ki na čelu naše skupnosti tako uspešno vodi našo državo prek vseh težav in zaprek, utruje njeno moč ter širi njen ugled po vsem svetu. Zato so bile letosnjice čestitke še prav posebno množične in prisrčne, porogene z globoke ljubezni vseh državljanov do osebnosti maršala Tita in resnične želje, da bi nam še dolgo let ostal na čelu naše državne skupnosti.

Pri prenosu Titovih štafet je tudi v naših okrajih sodelovalo na tisoči ljudi, mladih, članov Partizana, gasilcev, članov Zvezde borcev, sindikatov in ostalih organizacij, več desetstotih ljudi pa je prisostvovalo sprejemom štafet in jih spremljalo na njihovi poti. To je bila prava množična ljudska prireditve, ena sami manifestacija vdanosti ljubljenu voditelju in učitelju.

Glavna novomeška štafeta je šla na pot iz Baze 29 na Rogu. Prenos štafete palice do Podturna so preverili člani sindikata gozdnih delavcev Poljane. Ko sta iz rok člana okrajnega komiteja Jožeta Plavca prevzeli štafetno palico pred barakami srednješolskega sindikata, poročila o telesni vzgoji in društvu, številke, poročila o delu društva, članke o telesni vzgoji in društvu, umaknične novice in drugi. Štafeta je bila vodena po področju Kočevskega okraja.

Številki sta bili v ciklostilu, ko bo pridelovali vodnik štafete. Številki, poročila o delu društva, članke o telesni vzgoji in društvu, umaknične novice in drugi. Štafeta je bila vodena po področju Kočevskega okraja. Številki sta bili v ciklostilu, ko bo pridelovali vodnik štafete. Številki, poročila o delu društva, članke o telesni vzgoji in društvu, um

IZNASI PRAJEV

Razgrajačem iz Ratja je treba odločno stopiti na prste

Ne mine tehen, da ne bi tako dobljalo iz Suhih krajine vsaj eno prijavo zaradi pretepa, napada ali razgrajanja. Vse to povzročajo posamezni vročekravni škodljivci, ki jih razmeroma majhne kazni ne izpametujejo. Veliko je tudi primerov, da takia dejanja ne pridejo na uho varnostnih organov, ker jih ljudje iz strahu pred nasilnikimi ne prijavljajo. Zadnjih smo dobili iz Ratja dopis brez podpisa, v katerem navaja dopisnik vrsto takih surtov napadov na mire prebivalce, ki so jih zagnali Vidmarjevi razgrajači iz Ratja. Dopisnik na kraju navaja, da se ne upa podpisati svojega imena, ker se boji maščevanja teh nasilnencev. S poizvedbami na pristojnem mestu smo se prepričali, da je dopisnik napisal še mnogo premašo o dejanjih teh nepridržavljiv.

V Ratju je bila 30. aprila letos svatba, na katero je bil povabljen kot godec Vinko Vidmar iz Ratja štev. 32. Ta je začel knalni razgrajati in napadati nevzoče goste. Pri tem mu je pomagal Franc Blatnik iz Ratja štev. 12. Svatje so spoznali, da ne bo miru zato so se še pred nočjo odpeljali v Kočevo. Ko so se svatje spet vrnili v Ratje, sta se imenovana spet zapodlava vanje, pripela brez vsakega povoda napadeti posameznike in jih pretepati. Pri tem je sodeloval tudi Jože Vidmar.

To pa ni edino pretepaško in razgrajaško dejanje teh rogoviležev. Vinko Vidmar, Jože Vidmar, Ciril Vidmar in Rudolf Vidmar, vsi iz Ratja štev. 32, so 9. maja ob pol-dveh ponodi vdrli v stanovanje Angele Pele v Prevohlav štev. 14. in tam preteplili njene sina. Tudi gospodinjo so preteplali ter ji prizadajali lažjo telesno poškodbijo, zaradi katere se je morala zateci po zdravniško pomoč. Napravili

SPORT

ZVEZNA ODBOKARSKA LIGA

Iz Beograda brez točke

Kot smo že poročali, je bilo postavljanje novomeških odbojkasov v Beogradu odloženo na 21. in 22. maj. Novomeščani so do zadnjega upali, da bodo prišli iz Beograda vsaj z dvema točkama, kar bi jim znatno okreplilo položaj na prvenstveni lestvici. Toda vranci so se,

ga Beograjanov je bila zanimala. Od novomeške ekipe je polovica igralcev igrala dobro, ostala polovica pa je odpovedala.

F. M.

Letači so praznovali

V čast dneva Jugoslovanske vojnega letalstva 21. maja je enota JRV Otavac organizirala športno tekmovanje, ki je potekalo v množičnosti zelo uspešno. Skoda je izgubljenih točk, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

POPRAVEK

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

PODOLJENJE

Na predvečer praznika je bila v Prosvetnem domu v Črnemlju organizirana akademija, na kateri je komandanč edinice JRV Otavac v krajuščem govoru podal zgodovino in borbo letalcev med NOB. Po govoru je bil kulturni spored.

Novi rekordi Dolenjske

18. maja je bilo v Trebnjem tekmovanje za prenomin pokal letačnice zasedanja Kočevega zborja.

Rezultati: Mladinci III. razred: Trebnje 405 (81%). Posamezno: Mladiči 1. razred: Franco Štok 87.7.

Mladinci III. razred: Trebnje 338 (91.8%). Dol. Toplice: Peter Matičnik in Šilja.

Mladinci II. razred: Novo mesto 67.6, Casarjevo 55.2.

Mladinci II. razred: Novo mesto I. Novo mesto II. Posamezno: Marija Mikšec 75.5, Klemenčič 73.5.

Popoldne je na tekmovanju v Trebnjem nastopilo okrog 400 teh lovadov. Poseben številček so bile skupine pionirjev in pionirki. Mlačinci novomeški Partizana so se posebno izkazali z odlično izvedenimi vajami na bradij. Nastopom je prisostvovalo veliko število Trebenjčan, ki take pridržive malokrat vidijo. Tekem v obdobju med ekipo Partizana in Partizanom Novo mesto, Zmagoval je Odred pred Kočevojem in Mladenci Crnomelj. Dvoboj so končali neodločeno 8:8.

Na predvečer praznika je bila v Prosvetnem domu v Črnemlju organizirana akademija, na kateri je komandanč edinice JRV Otavac v krajuščem govoru podal zgodovino in borbo letalcev med NOB. Po govoru je bil kulturni spored.

MALI OGLASI

PRODAM radiosparat znamke Mendo Super (nemški) v dobrem stanju. Lovšin, Alojz, Breg 19, Ribnica na Dolenjskem.

BREZHIBEN radioaparat, petkovit znamke Vinter na baterije in električni tok prodam za 10.000 din. Naslov pri upravi J. Črnobilj.

AVTO GARAZO oddan v načrt

M. F. I.

AVTO GARAZO oddan v načrt

M. F. I.

FOX daje čevljem blešk in jih konzervira

OPOZORILO GOZDNIM POESTNIKOM,

ki žele sekati les v gospodarskem letu 1955!

Za področje okraja Črnomelj in Novo mesto je določen rok za vlaganje prošenj za sečno dovoljenja v času od 5. MAJA DO 30. JUNIJA 1955.

Tiskovine prošenj dobite na pristojni občini kakor tudi vsa potrebna navodila.

Seznanite se tudi z vsebino članka »Obvestilo gozdnim posestnikom o roku za vlaganje prošenj za sečno dovoljenja in navodila o postopku«, ki je izšel v Dolenjskem listu štev. 18-55.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
UPRAVA ZA GOZDARSTVO — ČRNOSELJ

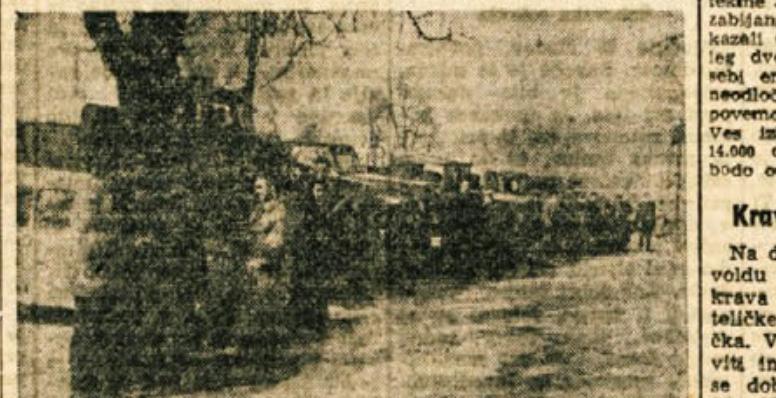
Vesela nogometna tekma v Ribnici

CVEK : ZAMANJE 2:2

Ribnicanci so 15. maja pripravili spet nekaj ribnikega — nogometnega tekmo med novomeškim nogometnim zvezdom: društvo Cvek (prvevosten delavec in »Zamenec (uslužbenec LIP)«). Na nogometno igro je bila v pihala in kakih tisoč gledalcev. Igra se je začela po vsem nogometnih predpisih, nadaljevala se je pa po ribnišku. Tekma seveda ni smela biti brez spikerja, ki je po zvoku razlagel potek »Velikonočne«, hvalil in grajal igralce, kakor je pač zahtevalo stanje na igrišču. Bilo je mnogo žalihivih prizorov, ki so jih

so nered v sobi ter razbilili okno.

Ljudje v sosesčini se zgrajajo nad takim početjem Vidmarjevih in želijo, da jih nekdo začisti pred nasilnico. Tako kot naš dopisnik, se tudi drugi boje prijaviti njihovo potrebitje iz strahu pred maščevanjem. Upamo, da bo sodišče pravilno ocenilo ta in druga njihova nevarna dejanja in jim prisilo dovolj strogo kažen.

Kremene ima najboljši avtopark v Novem mestu, je ugotovila strokovna komisija za registracijo motornih vozil. V prav kramen času so povečali število tovornih avtomobilov od 2 na 10.

Veliko zanimanje za kokoši štajerske pasme

Na zadružnem posestvu Zastava pri Gradcu v Beli krajini so letos organizirali selekcijo športne. Za to postajo so naredili 1500 piščancev te pasme. Poleg tega so določili v okraju več vrzljenskih središč kokoši. Kmetovljevalci teh središč so letos naročili še 60 odraslih petelinov navadne pasme. Zanimanje je pličansko, narašča in bo težko zadovoljiti vse.

Livold pri Kočeju

V počasnitvah prvega maja in desete obletnice osvoboditve je dramatska družina v Livoldu pod vodstvom učiteljice Marije Gale uprizorila Finžgarjevo igro Razvalinna življenja. Čisti dobrilček je bil gasilskemu društvu Livold, katere je 1. maja imelo proučlavo z razvitjem prapora.

Pravstoljno gasilsko društvo se lepo razvija, potrebito pa je pomoti, da pride do potrebnih opreme v orodju. Ker je v Livoldu skoraj izključno državni sektor lastništva in ima državno kmetijsko gozdino posestvu tu velike objekte, bi bilo prav, če bi Direkcija posestva v Kočeju podpirala gasilsko društvo ter mu pomagala do opreme.

Pravstoljno gasilsko društvo se lepo razvija, potrebito pa je pomoti, da pride do potrebnih opreme v orodju. Ker je v Livoldu skoraj izključno državni sektor lastništva in ima državno kmetijsko gozdino posestvu tu velike objekte, bi bilo prav, če bi Direkcija posestva v Kočeju podpirala gasilsko društvo ter mu pomagala do opreme.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

F. M.

PODOLJENJE

Pri GOŠADOVEM oglasu, ki je bil objavljen v 20. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Nabiranje zdravila zelišča«, vendar pa še ni vse izgubljeno. Dobre priprave lahko še veliko pripomorejo k obstanku med najboljšimi.

Jablanica - največja hidroelektrarna v Jugoslaviji

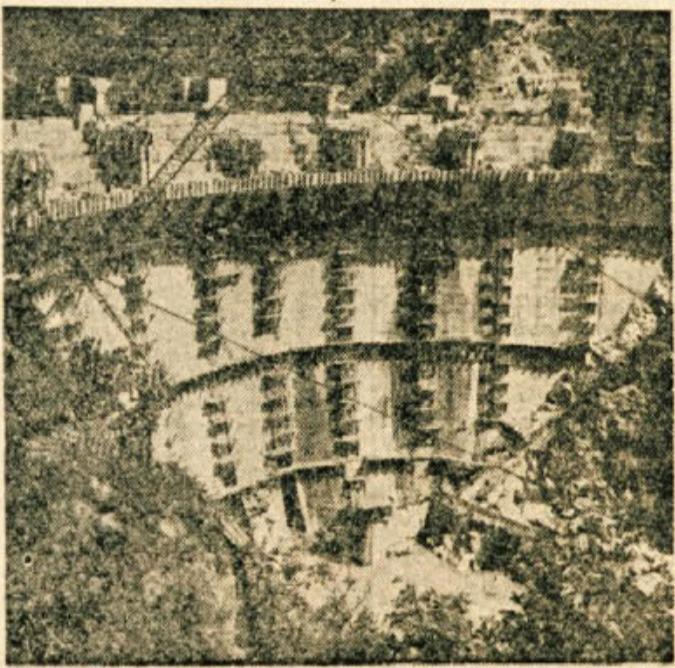
In ena od 10. največjih evropskih elektrarn nam že daje vsakih 24 ur milijon in 150.000 kilovatnih ur električne energije.

Proizvodnja in uporaba električne energije je eden najprepričljivejših dokazov, kakšna je stopnja industrijske razvitiosti neke države. Graditev električnih central je bilo zato v prvi vrsti naših naporov, da dvigemo neširanski gospodarski razmah. Desetletna ustvarjalnost v naši domovini je kronana z mnogimi pomembnimi uspehi. Medtem ko je znašala n. pr. proizvodnja električne energije leta 1939 komaj 73 kilovatnih ur na prebivalca v Jugoslaviji, se je le-ta konec 1954 vzpelje že na 199 kilovatnih ur.

Od leta 1947 do konca 1954 smo zgradili in spustili v pogon 23 termičnih in 28 hidroelektrarn — ali skupaj 51 novih električnih central. Pri tem niso vstete številne male elektrarne raznih tovarn in manjših krajev. Ta razmah, kakršnega si v starji Jugoslaviji ne bi mogli predstavljati niti v sanjah, je v kratkih 10 letih povečal proizvodnjo električne energije za trikrat. Uspeš je v resnicu še večji, ker bo večina novih hidrocentral, v katerih smo vložili milijarde dinarjev, začela delati letos in v prihodnjih letih.

Konec marca 1955 smo pravljali v elektrifikaciji Jugoslavije novo, nadve pomembno zmago. V pogon je bila spuščena največja jugoslovanska hidrocentrala — Jablanica na Neretvi blizu Mostarja. Dela na divlji reki v Hercegovini so se začela že pred leti. Med hercegovskimi hribi je nastalo novo, 30 kilometrov dolgo jzero, ki ga na kraju zapira 80 metrov visok jez. Nekdanje vasi in pota je zazila voda novega, umetno nastalega jezera, ki že goni turbine velikanske centralne. Zdaj delata prva dva agregata, ki dajeta v 24 urah milijon in 150 tisoč kilovatnih ur električne energije. Se ta mesec bo začel delati tretji agregat, trije nadaljnji agregati pa bodo pravljeni za pogon proti koncu prihodnjega leta. Od 1957 dalje bo jablanška elektrarna dajala letno po 720 milijonov kilovatnih ur. Ena sama elektrarna bo dajala tri četrte celotne proizvodnje električne energije stare Jugoslavije!

Kaj pomeni jablanška elektrarna za jugoslovansko gospo-

Betonski gigant, ki je ustavil Neretvo

darstvo, naj nam pove nekaj primerjav. Ko bo povsem gotova, bo dajala Jablanica dvakrat več električne energije, kolikor je pri današnji največji obremenitvi porabijo vsa industrijska podjetja republike Bosne in Hercegovine. Zato bo Jablanica pomagala s tokom znamenjem predelom v Srbiji, Dalmaciji in Crni gori. Jablanica bo povečala celokupno proizvodnjo električne energije iz leta 1954 za eno petino, kar pomeni poleg ostalih velikih hidro- in termocentral, ki so v gradnji ali tukaj pred pogonom, na milijone in milijone novih kilovatnih ur.

Za mladinski nagradni natečaj

Kako sem doživel osvoboditev

Zivel sem na svobodnem ozemlju pod Snežnikom. Hajke pa so bile tako pogoste, da to vendar ni bila prava svoboda. Pionirji smo bili oboroženi s skrbno izrezljanim orojem vseh vrst. Bilo nas je za cel udarni odred in celo štab smo imeli — in zvezu s partizani. Ko smo paošli, smo pustili, da so se krate razbezaile po gmajni, mi pa smo strurno korakali po cesti, napadali, prijevali mitinge, med podnromi pa posadeli na skale, peli in si vatorško podajali cigaretes iz srobota. Junakom smo podelevali odlikovanja — sve vzbrsteles leskevine liste.

Tiste dni, pred desetimi po-mladimi, smo vsi vznemirjeni pričakovali prihod resnične svobode. Približevala se je naša mlada jugoslovanska vojska na svojem zmagovalnem pohodu in ljudje so govorili o junakih — borech z juga in o belem kruhu. »Osvoboditelji so v sedanjih vasih je zavrnalo proti večeru. Mrljčno smo se prijavili na sprejem. Okrasili smo hiše z zelenjem, pomej prah s ceste in kamor je bilo mogoče, smo plasali parole. Vladalo je praznično razpoloženje. Pionirji smo bili te vnaprej pripravljeni s po-

zdravnim programom. Stali smo postrojeni, eden s cvetjem v roki, da bi ga izročil borcu na belém konju, ki bo prispel najprej. Dva sta imela nalogo čakati na ovinku in dati znak. Toda padel je mrok in moral smo — malci razcočarani spati. Pozno ponosili pa so vaščani postavili lep slavolok iz mlajev.

Pred zoro pa so vse iznenadili ustaši, ki so prišli z nasprotno strani. Razkazali so z nasenjimi bajonetomagni ljudi, da so podrišli mlajce. Vse so razbišli, razcefarili Titovo sliko, vse razmetali in grozili s pokolom.

Nenadoma je na hribu zarezal mitralj. Nastala je zmeda. Drhal si je poiskala za vaso med skalami zaklon in srdo zapraskatalo. To so bili poslednji krščevi številne sovražne sodrge, ki se je nemočna umikala. Toda na vrhu golega hriba so partizani, prezirajoč smrt in sovrage, plesali kolo in pol. In ne dolgo nato so bili pri nas. Prinesli so svobodo!

Vse, kar smo prej pripravili v pozdrav ob svetljenju, je odpadlo. Vse je postal prepusto, zato pa prisrčno, nepotvorenje. Bilo je svetano!

Danijel Štrn

Novo mesto

Prvomajski prazniki so želeli za nam, a znanici me sprasujejo, kako sem jih preživel. Kot pa navadni, dragi moji. Oči sem se bolj odpril, ušeša se bolj nategnil ter pobiral drobtine za svojo malhico. Ob takih prilikah vedno kaj pada.

Vročje je bilo, presneto vročje za prvega maja, in ta vročina podkurenja s prvomajskim razpoloženjem me je poginala v Sodražico na velenjavu. Krčen Matijek, tako smo ga zehlali, da je vse teklo od miz! Ampak kapljica, ha, je bila pa prima — (v dolmu Partizana namreč) se dolga dva dni nas je po nji črveljalo po črevih. Pa so prodajali tam tudi primerne arcmje, obliki likerja in podobnih kuhanj in žganj tekočin. In so bile te tekočine tudi druge kot arcmje, to je za vse tekočine.

Posebno poglavje v Ribnici je tudi dikanovanje ceste. Po sredini mesta je se nekam šlo, na odcepnu od banke proti Goru, kjer je bilo dvanajst stenskih kader.

Skladno bomo vložili v jablanško hidrocentralo 18 in milijard dinarjev, do česar so doslej porabili že nad 10 milijard. Če pristejeamo še vrednost novih cest, začasnih nasipov in novih gozdov, ki jih zasajajo v okolici umetnega jablanškega jezera na Neretvi, bodo znašale vse investicije nad 32 milijard dinarjev. Ceprov Jablanica ni največja gradilišča v Jugoslaviji, pa sodi nova elektrarna vendarle v vrsto 10 največjih evropskih elektrarn. To

Jablanica nas ni prevarila. Danes morajo priznati celotisti, ki so dvomili, da lahko zgradimo tako velike stvar brez potrebnih strokovnih izkušenj in znanja, da je poleg strokovnega znanja in izkušenj še nekaj — to je volja in odločnost ljudi, da to zgradimo.

Drobna zanimivost

Šest hektarjev velika republika

Tako velika republika sicer ne obstaja nikjer, toda ustvari to je hotel italijanski kmetovalec v provinciji Matera, Michele Mulieri. Navelčal se je plačevanja davkov, pa je kratkomalo svoje posestvce proglašil za avtonomno republiko. V Rim je sporocil, da naj — če se hočejo kaj z njim razgovarjati — imenujejo in poslujejo ambasadorka. Vlada v Rimu je res poslala kar tri ambasadorie, ki so bili obenem policij. Ti so Mulieriju morda po diplomatskih povedali, da je vse v redu samo da si mora priskrbiti italijanski potni list, če hoče prekoraciši mejo svoje republike. Potni list pa da stane prav toliko, kolikor so znašali njegovi davki skoz vse leto, dokler je bil še italijanski državljan. Potni list velja samo za eno leto.

Sahovska sekacija

Vključuje 26 članov, povečinje mladincov. Sekcija je še mlada, ustanovljena je bila nekako pred pol leta. Je vsekakor pametna ustanova, saj je pritegnila precej fantov, ki so preje zabiljali večere po gostilnah, v prijetno klubsko sobo. Posebno v zimskih mesecih je zabavno sedeti v topli sobi, poslušati radio in si bistrili um ob Sahovski deski. Kar dobrì šahisti obetajo postati ti fantje, delavnici pa so vsekakor, vsak torek redno igrajo doma, tudi več medkravljnih turnirjev so že odigrali. Med drugimi so obiskali šahiste stranske Svobode, potem so jim pa še Stražani vrnili obisk.

Z občudovanjem, žalostjo

in hvaležnim spoštovanjem se spominjam težki dni pred desetimi leti. Kakor da bi bilo včeraj. Spominjam se borbenega in neustrašnega aktivista SKOJ v Žužemberku, ki je znal preizriti smrt in umreti za svobodo. Aktiv je bil po zaslugu izdajstva v ce-

loti poklan, le Hrovatova Ančka iz Zagradca se je iztrgalila iz rok krvavih božjih klavcev, ki so lahkovo posnovali. Za vredno. Ta »prečudni cvet v grapi črnici« je onemel, mi pa ostancemo z njimi čistih src, polni hvaležne ljubezni do njih.

Divje hajke božjih klavcev,

ki so za seboj puščale samo krvave sledove svojega verskega posla: umor, rop in požig, so nenehno vpadevale v dolino Krke; iz teh borb je zrasel in ojeklen skojski aktiv tovaršič Tilen Dular, Ljubo Hotko, Vere Pirč, Anice Žalaček, Elke Jerič, Sonja Hotko in še živeče Ančke Hrovat iz Zagradca, ki je v vsemi silami pomagal širiti ogenj upora proti izdajalski sodrži. Ker so bili vpadli v preko Ljubljane, Gorenjske na Koroško, in se neslavno zaključila.

In danes? Predraga moja Vera, Ljuba, Tinka, Anica, Elka in Sonja! Rjul bi, da bi bili vsi, ki ste nam kovali svobodo: sramotni maledž ře ni opran! In v mojem srcu niso ponehale bolečinci, ne se zaceleli rane. Mi ostanemo z njimi čistih src, za nas ostanejo kot — prečudni cvet v grapi črnici.

Sl. Hotko

OKROGLE in BODIČASTE

VZROK STAROSTI

Slavni kabov Jini Parker je slavil svojo stolnico. Pa ga upravilo radovodne novinarji: »No, Jim, povej nam, kako ste dosegli tako starost?«

»Kako sem jo dosegel?« Policiji se moram zahvaliti!«

»Policiji? Kako to?«

»Gotovo se kateri vas spominja, kako je bil ubit Sancho Veneto. No, svoji stolnici se moram zahvaliti dejstvu, da policija ni mogla odkriti, kdo je ubil Sancha Veneta...«

KOEKSISTENCA

»Jaka, zmeraj berem po časopisih besedo „koeksistenco“. Kaj pa je to?«

»No, ti bom ponedal nekaj primerov. Koeksistenco je:

če pes in mačka jesti iz iste sklede...«

na cesti, v vlaku, na potovanju, kako se pozdravlja, skratcha dobivajo osnove uglašenega vedenja in, nastopa, ki je mlademu človeku tako zelo potreben. Drugi del to sole pa je izpolnjen s plesom. Tečaj je trajal skoraj vso zimo. Mladina se je dostojno zabavala, hkrati pa marsikaj naučila.

Dobri pevci

so v Bršljinu že od nekdaj. Svoboda jih je zadržala, pod strokovnim vodstvom lepo napredujejo. Imajo moški in ženski pevski zbor. Oba vodi prof. Janez Popov, ki je rednim vajami že precej izuril. Uspenejši je ženski pevski zbor, ki je po številu močnejši, pa tudi članice imajo več možnosti, da se redno udeležujejo vaj kot pa članici, ki so po včerini že zelo zavrstitev. Ženski pevski zbor je imel že več uspehl nastopov: za Dan žena, Praznik železničarjev, na pravomajski proslavi. V nedeljo 1. maja je ženski pevski zbor uspešno nastopil v Stopičah. Menijo, da bo do kmalu lahko misli na ustanovitev mešanega zborja, ki bo združil kar najhitreje, kajti 3. julija bi se na festivalu, ki bo organiziran v novomeškem Portovalu, že radi postavili z njim.

Ljudska univerza

je ena izmed delovnih področij bršljanske Svobode. Organizira predavanja, ki seznanjajo poslušalce z družbenim in političnim življenjem doma in po svetu, dalje predavanja o kmetijstvu, zdravstvu, vzgoji otrok in podobnem. Ljudje se za predavanja precej zanimali, a je težko najti čas, ki bi vsem odgovarjal. 70% delavcev in uslužencev stanuje namreč izven Bršljina in se zvečer vozijo domov.

Tako prav predsednik Svobode tov. Udočić, ko ga sprašujem o načrtih za prihodnost. V poletnih mesecih bo imel tudi težo dobiti skupaj kot je bilo to pozimi, vendar je delovna disciplina članstva že tolikošna, da bodo uspeli. Pevci, tamburaši, knjižnica in Ljudska univerza bodo v bodoče še bolj delavni. Zeleti je, da bi bilo tako tudi z dramskim odsekom, ki letos vztraja na podlagi predstavljene zgodovine. Taka gostovanja bodo članom pomenuh klicati lepe zelenje na naše podezelje. Velika volja in delavnost bršljanskih svobodačev stava poroka za uphenega delavščega pravne svobodne države.

Danica Zupančič

če Nemci naredijo slovenski film...

če se družba pijanih prijateljev pretepa med sabo...

če je v vinski kleti vodovod...

če trgovina z železino predaja parket...

če...

Z GENERALOM BO ŽE

Korenčkov Matic iz Podskalce je bil star že 65 let, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Pa jo mahne k komisiji v Novo mesto. »No, kaj bo očka?« ga uprašva vojaški referent. »I, v vojsko bi rad!« — »Vi v vojsko?« Tako star in še takoj častitljivo brado. Takega vojaka pa res ne potrebuje monarhija. »Kaj vojaka!« Za tega res nisem, ampak kakšnega generala pa gotovo potrebuje!

ob Kolpi pa je ravno narobe. Coln bi nujno potrebovali za prevoz po mostu, kajti je na njem več vode kot pod njim in še umazana je. Se dobro, da se kdaj ne spomni, da bi prevrnil luknjo skozi most, kajti potem bi se to prelepljeno jezero še presulilo. Vsekakor ga je treba ohraniti, kajti krajjevo znamenito.

Zdi se mi še potrebno povedati, da so črnomajske trgovine grdo izkoristile uradno odstotnost itčnega inšpektorja, zato zadnje dni v izložbah, vsaj v največji trgovini ob mostu, na blagovni bili cenn. Sicer pa je to že stará znana zadeva, kot je že davno javljajo, da je Zadržni dom s svojim stalnim preurejanjem vir rednega zaslužka posamezniku — za tiste, ki delajo, ali pa za tiste, ki same nadzirajo in imenujejo inverzorje, posrečno čo so kje od stolčkov. Upam, da bodo storitve revizorje kaj več določenega povedali na občnem zboru KZ Predgrad, ki se za čudo dolga odlaša. Prepricam sem, da bodo ob teh prilikah zadružniki tudi pogovorili s svojim vodstvom, kazajk je zadružna prodajala umetna gnojila blažnom — kmetovalec letošnji leta brez regres, medtem ko so ga drugod prodajali z regresom, kot tudi kmečko orodje, česar pa ta zadružna prodajala. Gotovo bodo tudi pogovorili z ovsom. Menda so racunali na lep pridelek z ovsom na to, da je na cesti dovolj dobrega gnojila in blata, odnosno prahu, ker ga nihče redno ne odstranjuje. Zrazenega je, kdo od časa do časa do podlago na cesti zahaja z pravosrno gnojilico ob vsem dnevnem času. Navzakem tem pogojem pa mislim, da se ta setev ovsu ne bo izplačala.

Naj bo dovolj za danes. Lepo vas pozdravlja vas prevoz pod mostom, v Dolu

Janez Popov

Drotline iz dolenjske POPOTNE MALHE

POPOVNIH KARIKATUR